

8.9.2014

Dnro 2582/3/14

ENNALTA ILMOITTAMATON TARKASTUSKÄYNTI KIVISTÖNTIEN PALVELUTALON DEMENTIARYHMÄKOTIIN

Pöytäkirja

Aika: 11.6.2014
Paikka: Kivistöntien palvelutalo, dementiairyhmäkoti

Läsnä:

Oikeusasiamiehen kansliasta:
Oikeusasiamiehensihteeri Pirkko Äijälä-Roudasmaa
Notaari Kaisu Lehtikangas

Kivistöntien palvelutalosta
Lähihoitaja - - -
Lähihoitaja - - -

TARKASTUKSEN TARKOITUS

Tarkastus tehtiin ennalta ilmoittamatta.

Tarkoituksena oli tutustua Mäntsälässä sijaitsevan Mäntsälän palvelukotiyhdistys ry:n ylläpitämään Kivistöntien palvelutalon dementiaikodin hoidon sisältöön ja laatuun.

Vanhuksille ympärivuorokautista palveluasumista tarjoavassa yksikössä haluttiin selvittää vanhusten saaman hoivan ja hoidon ihmisarvoa kunnioittavaa luonnetta, ja sitä, että kunnat huolehtivat myös heikommassa asemassa olevien kuntalaisten perustuslain 19 §:n mukaisesta oikeudesta sosiaaliturvaan ja huolenpitoon.

Huomiota kiinnitettiin lisäksi vammaisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Kivistöntien palvelutalo toimitti apulaisoikeusasiamiehelle tarkastuksen jälkeen: työvuoroluettelon ajalta 5.–25.5.2014, palotarkastuspöytäkirjan 21.5.2013 ja kolmen eri asukkaan hoito- ja palvelusuunnitelmat.

YLEISKUVAUS TARKASTETTAVASTA KOHTEESTA

Kivistöntien palvelutalo sijaitsee Mäntsälän keskustassa terveyskeskuksen vieressä. Palvelutalossa on yhteensä 54 asumispaikkaa, joista dementiairyhmäkodissa 12 asukaspaikka. Dementiairyhmäkoti on suljettu ympärivuorokautista hoivaa tarjoava yksikkö muistiongelmaisille ja muuta erityistä hoivaa tarvitseville ikäihmisille. Yksikön toiminta on alkanut vuonna 2001. Dementiairyhmäkoti sijaitsee kolmekerroksisen palvelutalon pohjakerroksessa yhdessä tasossa.

ASUKKAAT

Dementiaryhmäkodin asukasvalinnat tehdään Mäntsälän kunnan SAS-työryhmässä. Yksikössä asuu 12 pitkäaikaisasukasta, joista kolme on miehiä ja kahdeksan naista. Asukkaista nuorin on 57 vuotias ja vanhin 94 vuotias ja asukkaiden keski-ikä on noin 80 vuotta. Kaikilla asukkailla on omat noin 18 m²:n huoneet, joissa on wc ja suihku ja asunnot kalustetaan omilla huonekaluilla. Tunnelma osastolla oli tarkastushetkellä rauhallinen.

RYHMÄKODIN PALVELUT

Lähihoitaja kertoi, että kaikilla asukkailla on keskivaikea tai vaikea muistisairaus. Yksi asukkaista on pyörätuolissa ja kaksi tarvitsee runsaasti apua. Yksi asukkaista tarvitsee kahden hoitajan apua.

Osastolta johti ovi aidatulle sisäpihalle, jossa oli pihakalusteita oleskelua varten. Asukkaita kannustettiin menemään ulos ja heitä myös vietiin ulos. Kesällä päiväkahvit juodaan usein pihalla ja niin myös tehtiin tarkastuspäivänä. Talvella ulkoilu ei ole niin säännöllistä. Ulkoilua ei kirjattu asukkaiden hoitosuunnitelmaan. Ryhmäkodin asukkaita kävivät ulkoiluttamassa myös vapaaehtoiset.

Palvelupakettiin kuuluu aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala. Ruokaa oli mahdollisuus saada myös muina aikoina ja tarvittaessa yöllä. Kaikki asukkaat söivät yhdessä yhteisissä tiloissa. Asukkaiden riittävään juomiseen kiinnitettiin huomiota, mutta juomalistoja ei ollut käytössä.

Asukkaiden lääkkeet hankitaan apteekista. Omahoitaja, jolla on lääkekoulutus jakaa lääkkeet dosettiin. Yksikössä ei käytetä unilääkkeitä, vaan asukkaille annetaan tarvittaessa melatoniiniä.

Asukkaille tehdään alapesut päivittäin ja suihkussa käytetään 1–3 kertaa viikossa. Yksikössä on sauna, mutta se on vähällä käytöllä, koska asukkaat eivät ole innokkaita saunomaan. Kaikki asukkaat viedään säännöllisesti vessaan ja muutama käy wc:ssä omatoimisesti. Lähes kaikilla on käytössään vaipat ja niitä on käytettävissä riittävästi.

Ryhmäkodissa ei ole nyt omaa sairaanhoitajaa, mutta on tulossa syksyllä. Kerran viikossa terveyskeskuksen lääkäri konsultoi palvelutalon sairaanhoitajaa. Asukkaat voivat tarvittaessa käyttää viereisessä terveyskeskuksessa sijaitsevaa kunnan hammashoitolaa.

Asukkailla on mahdollisuus saada tarvittaessa fysioterapiaa ja jalkojen hoitoa, joista aiheutuvat kustannukset asukas maksaa itse.

Lähihoitajien mukaan asukkaille tehdään hoito- ja palvelusuunnitelmat, joita tarkistetaan puolen vuoden välein. Omaiset eivät ole mukana suunnitelman tarkistuksessa, eikä suunnitelmaa toimiteta omaisille. Tänä vuonna käyttöön otetun käytännön mukaisesti asukkaalle tehdään hoitosuunnitelma, jota tarkistetaan aina tarvittaessa ja kolmen kuukauden välein. Uusien asukkaiden omaiset kutsutaan hoitoneuvotteluun jossa hoidon tarve kartoitetaan ja hoitoon ja asukkaan elämänkaareen liittyvät asiat käydään läpi yhdessä omaisten kanssa. Asukkaiden omaiset kutsutaan hoitoneuvotteluun myös aina tarvittaessa, myös omaiset voivat pyytää hoitoneuvottelua niin halutessaan. Hoitoneuvotteluun osallistuu omaisten ja asukkaan lisäksi omahoitaja ja yksikön sairaanhoitaja sekä tarvittaessa toiminnanjohtaja ja myös kunnan vanhuspalveluiden edustaja.

Palvelutalon on tarkoitettu ensisijaisesti asukkaille, jotka tarvitsevat suljetut ovet ja näin ollen kun avun tarve lisääntyy, asukkaat usein siirretään hoivaosastolle. Ennen siirtoa lääkäri aina arvioi tilanteen ja keskustelee asiasta omaisten kanssa. Siirto perustuu aina omaisten suostumukseen. Saattohoitoa talossa järjestetään tarvittaessa mutta ajos asukkaahan tila vaatii esim. suonensisäistä nesteytystä tai happihoitoa, saattohoito järjestetään terveyskeskuksessa.

ASIAKKAAN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUDEN RAJOITUKSET

Ryhmäkodissa rajoitukset perustuvat lääkärin tekemään päätökseen. ja rajoituksista keskustellaan omaisten kanssa ja ne kirjataan hoitosuunnitelmaan. Rajoitustoimenpiteistä ovat käytössä sängynlaidat, geriatrinen tuoli ja hygieniahaalari. Kahdella asukkaalla on omaisten lupa sängyn laitojen käyttöön ja kolmella hygieniahaalarin käyttöön.

ASIAKKAIDEN TALOUDELLISTEN ASIOIDEN HOITO

Ryhmäkodissa muutamalla asukkaalla on edunvalvoja. Asukkaiden pieniä käteisvaroja säilytetään lukitussa kaapissa.

OMAISTEN HUOMIOIMINEN

Työntekijöiden mukaan ryhmäkodissa on aikaa keskustella omaisten kanssa. Yhdellä asukkaalla ei ole ketään omaisia.

HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ, MITOITUS, TYÖOLOJAT

Palvelutalon toiminnanjohtajan antaman selvityksen mukaan ryhmäkodissa työskentelee kuusi lähihoitajaa. Lisäksi ryhmäkodin mitoitukseen lasketaan vastaavan sairaanhoitajan työajasta 33 %:a. Toiminnanjohtajan mukaan jatkossa ryhmäkodissa tulee työskentelemään yksi sairaanhoitajan kokoaikaisesti, jolloin vastaavan sairaanhoitajan panos jää pois. Palvelutalossa työskentelee öisin kaksi lähihoitajaa. Ryhmäkodin mitoitukseen lasketaan toisen yöhoitajan työpanoksesta 75 %:a.

Ryhmäkodissa on liiketunnistimet, joten toisaalla talossa työntekijät saavat tiedon, jos asukas liikkuu yöaikaan huoneensa ulkopuolella.

Työntekijöiden mukaan talossa on hyvä ilmapiiri ja työntekijöiden vaihtuvuus on ollut vähäistä.

PALOTURVALLISUUS

Palotarkastuspöytäkirjan 21.5.2013 mukaan palvelutalon poistumisturvallisuus ei täytä pelastuslain vaatimuksia. Palotarkastajan pyynnöstä poistumisturvallisuutta on jo parannettu lisäämällä toinen yöhoitaja ja nyt lisäksi asennetulla automaattisella sprinklerijärjestelmällä, jonka asennustyö on valmis viikolla 34.

TILOJEN TARKASTUS

Käynnillä tarkastettiin ryhmäkodin yhteistilat sisältä ja piha-alueet ulkona sekä katsottiin muutama asukashuone.

Osastolta on suora uloskäynti aidatulle sisäpihalle. Pihalla on puutarhakalusteita ja asukkailla on mahdollisuus istua sekä auringossa että varjossa. Yhteistilat sisällä olivat esteettömät, valoisat ja siistit.

Asukkaiden omat huoneet olivat valoisat ja siistit ja asukkaat voivat tuoda omia kalusteita ja tavaroita huoneisiin. Työntekijöiden mukaan asukkaiden wc-tilat ovat ahtaat ja epäkäytännölliset. Asukkaan avustaminen wc:ssä on hankalaa vessanpöntön huonon sijainnin vuoksi.

TEEMA – VAMMAISUUS

Tarkastuksella tehtyjen havaintojen mukaan Kivistöntien palvelutalon ryhmäkoti on tiloiltaan esteetön asumispalveluyksikkö.

TOIMENPITEET

Tarkastuksen johdosta apulaisoikeusasiamies totesi, että vanhusten kunnon ylläpidon kannalta säännölliset fysioterapeutin käynnit ja riittävän säännönmukainen ulkoilu olisivat vanhuksille tärkeitä.

Muilta osin pöytäkirja ei antanut aihetta enempään.

Tämä pöytäkirja lähetetään Kivistöntien palvelutaloon ja Mäntsälän perusturvalautakunnalle.

Pöytäkirja lähetetään tiedoksi myös Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Kaisu Lehtikangas
Notaari